

Pinkassim Project

Bibliography of printed works containing texts of pinkassim from Ashkenazic communities of the early modern period (1500-1800), and related print materials.

Compiled by Jackie Rosensweig, graduate student, Yeshiva University, June 26, 2014

Edited and expanded by the Academic Committee of the Pinkassim Project, August 30, 2016

This work includes many sources originally found in

הקהילה: ארגון והנהלה, תקנות ופנקסי קהל

By Nahum Rakover, together with Esriel Hildesheimer. Jerusalem: Zalman Shazar, 1977.

A listing with an asterisk * indicates that an authentic pinkas text is included within the source.

CONTENTS

1. General Materials, relating Pinkassim and to Jewish communal autonomy
2. Austria
3. Bohemia/Moravia/Slovakia
4. Eastern Europe (Poland/Lithuania/Russia/Ukraine)
5. France
6. Germany
7. Low Countries/Belgium/Netherlands
8. Hungary
9. Italy

GENERAL MATERIAL

- [.....]. פנקס הקהילות: אנציקלופדיה של היישובים היהודיים למן היווסדם ועד לאחר שואת מלחמת העולם השנייה. ירושלים: יד ושם, תשל.
- בן-ששון, חיים הלל. "קהילה, קהל". אנציקלופדיה למדעי החברה, כרך ה' 214-218*.
- בשן, אליעזר. "תקנות להגבלת מותרות: הרקע החברתי וההלכתי." בתוך יהדות בחברת ימינו, 41-68. ירושלים: משרד החינוך, תש"ם.
- גולשטיין-קסטנברג, רות. 'חזקת היישוב, חרם היישוב והמציאות של ימי הביניים', תרביץ, מז (תשל"ח) גידמן, משה. התורה והחיים בארצות מערב בימי הביניים. ירושלים: מקור, תשל"ב.
- דינור, בן-ציון. ישראל בגולה. תל אביב: דביר, תשל"א.
(כרך א, ת"א, 1961, 152-206; כרך ב ת"א 1966, 294-296, 413-435; כרך ב ספר ה ת"א תשל"א 81-87.)
- הקר, יוסף וירון הראל. לא יסור שבט מיהודה: הנהגה, רבנות וקהילה בתולדות ישראל. ירושלים: מוסד ביאליק, 2011.
- היילפרין, ישראל. תקנות של חברות למחיה, לתורה ולמצוות במזרח אירופה במאות ה'ז-ה'ט. ירושלים: לקט מקורות לסמינר, תשכ"ח.
- כהן, יוסף דוב. "דינא דמלכותא ותקנות ציבור." התורה והמדינה א (תש"ט): כ-כו.
- טל, שמואל. "העקרונות ההלכתיים-המשפטיים שעליהם מושתתות תקנות הקהילות." דיני ישראל ג (תשל"ב): 31-60.
- כשר, מנחם מ'. "לתקנת עניים [תקנות נגד מותרות]." נועם ו (תשכ"ג): שיא-שיד.
- לוריא, איליה (עורך), תולדות יהודי רוסיה, כרך ב': האימפריה הרוסית, 1772-1914, עורך ראשי ישראל ברטל, מרכז זלמן שזר, ירושלים תשע"ב
- ליפקין, בנימין. "סמכות החקיקה של הציבור (תקנות וגזירות קהל)." סיני כה (תש"ט): רלג-רנג.
- לנדוי, בצלאל. "תקנות נגד המותרות." ניב המדרשיה (אביב-קיץ תשל"א): 213-226.
- נוימן, י' יעקב. "חבר עיר – מהו? סיני נד (תשכ"ד): שב-שז.
- נמדר, אהרון. "פרשנות תקנות הקהל בתשובות הרשד"ם." ממזרח ומערב א (תשל"ד): 195-231.
- נריה, משה צבי. "תקנות ב"ד ותקנות צבור." התורה והמדינה א (תש"ט): נ-נז.

קוליק, אלכסנדר (עורך), *תולדות יהודי רוסיה*, כרך א': מימי קדם ועד העת החדשה המוקדמת, עורך ראשי ישראל ברטל, מרכז זלמן שזר, ירושלים תשע"א קימלמן, אריה. "תקנות קהל הנוגעות לאופן עריכת צוואות." סיני נה (תשכ"ד): קמה-קנה.

גם נדפס בנפרד, ירושלים: האוניברסיטה העברית, תשכ"ד

קפלן, יוסף (עורך ראשי), *קהל ישראל, השלטון העצמי היהודי לדורותיו*, סידרה לזכרו של ישראל היילפרין, כרך ב (עורכים גרוסמן אברהם, קפלן יוסף), *ימי הביניים והעת החדשה המוקדמת*, מרכז זלמן שזר, ירושלים תשס"ד כרך ג (עורך ברטל ישראל), *העת החדשה*, מרכז זלמן שזר, ירושלים תשס"ד.

רייך, ישראל. *תקנות הקהלות; כולל הזכויות והחייבים שיש לכל צבור ועדה בצרוף חבר העיר...ברוקלין: תשנ"ו.*

Altmann, Adolf. "Die Besoldung rabbinischer Funktionäre als Usus und Recht." *Jeschurun*: ed. Joseph Wohlgemuth, 15 (1928): 444-451.

Baer, Yitzhak. "Gemeinde und Landjudenschaft; Ein Beitrag zur Geschichte des jüdischen Organisationswesens". *Korrespondenzblatt des Vereins zur Gründung und Erhaltung einer Akademie für die Wissenschaft des Judentums*, II (1921): 16-29.

Bartal, Israel. "Autonomie", in: *Enzyklopädie jüdischer Geschichte und Kultur*, Band 1, 214-220. Ed. Dan Diner, Stuttgart-Weimar: J. B. Metzler, 2011

----- "Kahal." *Enzyklopädie jüdischer Geschichte und Kultur*, Band 3, 297-303. Ed. Dan Diner, Stuttgart-Weimar: J. B. Metzler, 2012.

Baron, Salo Wittmayer. *A Social and Religious History of the Jews*. New York: Columbia University Press, 1937.

Barzen, Rainer. "'So haben wir verhängt und beschlossen...': Takkanot im mittelalterlichen Aschkenas." In: *Ein Thema - zwei Perspektiven; Juden und Christen in Mittelalter und Frühneuzeit*, 218-233. Hrsg. E. Brugger, B. Wiedl. Innsbruck: Studien-Verl., 2007.

Ben-Sasson, Hayyim Hillel. "Mekomah shel hakehillah-ha'ir betoledot Yisra'el," *Hakehillah hayehudit bimei habeinayim*, ed. H. H. Ben-Sasson, pp. 7-24. Jerusalem, 1976.

Ben-Sasson, Hayyim Hillel. "Va'ade ha-aratsot shebe-Mizrah Eropah," in *Retsef u-temurah: 'Iyunim be-toldot Yisra'el bi-yeme ha-benayim uva-'et ha-ḥadashah*, pp. 239-257 (Tel Aviv, 1984);

Black, Doris. *The Plymouth Synagogue, 1761-1961*. Plymouth, 1961.

Cohen, Israel. "The Jewish Community." *Sociological Review* (1910): 216-226.

Cohen, Julie (compiler). *Guide to the Jewish Communal Registers (Pinkese kehilah) Collection MS1824*. New Haven: Yale U., 2006.

<http://drs.library.yale.edu/fedora/get/mssa:ms.1824/PDF>

- Davis, J. "The Reception of the Shulhan Arukh and the Formation of Ashkenazic Jewish Identity", *AJS Review* 26 (2002).
- Dubnow, Simon, ed.. *Pinkas ha-medinah* ,1925.
- Elazar, Daniel Judah. "The Kehillah, from its Beginnings to the End of the Modern Epoch." In *Public Life in Israel and the Diaspora*, ed. Sam N. Lehman-Wilzig and Bernard Susser, 23-63. Ramat Gan: Bar Ilan University Press, 1981.
- Elon, Menachem. "Takkanot ha-Kahal." *Encyclopedia Judaica* 15, 728-737. Jerusalem: Keter, 1971.
- Finkelstein, Louis. *Jewish Self-Government in the Middle Ages*. New York: Jewish Theological Seminary of America, 1924.
- Frankel, Zacharias. "Die Gemeindeordnung nach Talmudischem Recht." *Monatsschrift für Geschichte und Wissenschaft des Judentums* II (1853): 289-304, 329-343.
- Gotzmann, Andreas. "Strukturen jüdischer Gerichtsautonomie in den deutschen Staaten des 18. Jahrhunderts." *Historische Zeitschrift* 267 (1998): 313-356.
- Jellinek, Adolf and Pollak Heinrich. "Die Autonomie der jüdischen Gemeinde." *Ben Chananja* VI (1863): 340-344, 366-368.
- Kahn, M. "Verfassung der jüdischen Gemeinde Nach dem Religionsgesetz." *Jeschurun* 7 (1920): 374-386.
- Katz, Jacob. *Tradition and Crisis. Jewish Society at the End of the Middle Ages*. New York: Schocken, 1993.
- Kulik, Alexander (ed.). *Istoriya evreyskogo naroda v Rossi'i*, vol. 1 Gesharim, Jerusalem-Moscow, 2010.
- Litt, Stefan. "'Pinkassei Kahal' aschkenasischer Gemeinden 1500-1800: Eine Gesamtsicht." *Jahrbuch des Simon-Dubnow-Instituts* 6 (2007): 511-538.
- _____. "Tradition gegen Neuanfang: Die Statuten der Jüdischen Gemeinden Friedburg (Hessen), den Haag und Middelburg aus der Ersten Hälfte des 18. Jahrhunderts im Vergleich." *Zeitschrift für Historische Forschung*, 39 (2007): 383-394.
- _____. "Selbstsicht und Historiographie: die Edition innerjüdischer Quellen aus Polen und Deutschland um 1900," In: *Zwischen Graetz und Dubnow. Jüdische Historiographie in Ostmitteleuropa im 19. und 20. Jahrhundert*, 203-222. Hrsg. François Guesnet. Leipzig: Akademische Verlagsanstalt, 2009.

- _____. "Statuten jüdischer Gemeinden im frühneuzeitlichen Europa: Beobachtungen zu ihrer Genese, Struktur und Bedeutung." In *Von der Ordnung zur Norm: Statuten im Mittelalter und Früher Neuzeit*, 235-252. Ed. Drossbach, Gisela. Paderborn u.a. 2010.
- _____. (ed.). *Jüdische Gemeindestatuten aus dem aschkenasischen Kulturraum 1650-1850* (Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2014)
- Löw, Leopold. "Gedanken über die Verfassung jüdischer Kultusgemeinden." *Ben Chananja* 9 (1866): 3-5, 33-39, 51-56, 71-78.
- Lurie, Ilya (ed.). *Istoriya evreyskogo naroda v Rossi'i*, vol.2, Gesharim, Jerusalem and Moscow, 2012
- Mann, Jacob. *Texts and Studies in Jewish History and Literature*. New York: Ktav Publishing House, 1972.
- Michałowska-Mycielska, Anna. *Gminy żydowskie w dawnej Rzeczypospolitej : wybór tekstów źródłowych*. Opracowanie i tłumaczenie Anna Michałowska. Warszawa: Dialog, 2003.
- Rakover, Nahum, "A Survey of Jewish Sumptuary Laws," *The Writing on the Wall: A Catalogue of Judaica Broadsides from the Valmadonna Trust Library*, ed. S. Liberman, S. Seidler-Feller, D. Wachtel, (London & New York: 2015), 62-83.
- Rosman, Moshe. "The Role of Non-Jewish Authorities in Resolving Conflicts within Jewish Communities in the Early Modern Period." *Political Studies Review* 12 (2000): 53-65.
- Schlesinger, Bella. *Führer durch die Jüdische Gemeindeverwaltung und Wohlfahrtspflege in Deutschland*. Berlin-Charlottenburg: Zentralwohlfahrtsstelle der Deutschen Juden, 1932-1933.
- Schwarzfuchs, Simon. *Kahal, la communauté juive de l'Europe médiéval*. Paris: Maisonneuve et Larose, 1986.
- Steinschneider, Moritz. "Gemeindestatut." *Hamaskir* VI (1863): 42-44.
- _____. "חבר עיר Statuten." *Hamaskir* (1876): 32-35, 57-62.
- Walzer, Michael, Menachem Lorberbaum, Noam Zohar (eds.). *The Jewish Political Tradition 3: Community*. New Haven: Yale University Press, 2000-2003.
- Weinberg, M. "Was ist עיר?" *Jeschurun* XVI (1929): 240-267; XVII (1930): 269-274.
- Welder-Steinberg, Augusta. *Geschichte der Juden in der Schweiz vom 16. Jahrhundert bis nach der Emanzipation*, Bearbeitet und ergänzt durch Florence Guggenheim-Grünberg. Goldach: Schweizer Israelitische Gemeindebund, 1966.

Zimmer, Eric. *Harmony and Discord: An Analysis of the Decline of Jewish Self-Government in Fifteenth-Century Central Europe*. New York: Yeshiva University Press, 1970.

AUSTRIA

Eidelberg, Shlomo. *Jewish Life in Austria in the XVth Century as Reflected in the Legal Writings of Rabbi Israel Isserlein and his Contemporaries*. Philadelphia: Dropsie College, 1962.

Eisenstadt and the Seven Burgenland Communities

*גולדשטיין, משה. מאמר שבע קהילות. תל-אביב: הופיע בהוצאת המחבר, תשט"ו.

*קופמאן, דוד. "מקורות לקורות בני ישראל: העתקות מפנקס ק"ק איזנשטדט." אוצר הספרות ב (תרמ"ח): 88-118.

http://studythejewishbook.blogspot.ca/2012_11_01_archive.html

Spitzer, Shlomo, *Die jüdische Gemeinde von Deutschkreutz*, Wien/Köln/Weimar: Böhlau, 1995.

*Hodik, Fritz Peter. *Beiträge zur Geschichte der Mattersdorfer Judengemeinde im 18. und der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts*. Eisenstadt: Burgenländisches Landesarchiv, 1975.

Markbreiter, Moritz. *Beiträge zur Geschichte der Jüdischen Gemeinde Eisenstadt*. Vienna: Verlag des "Humanitären Vereines der Eisenstädter in Wien", 1908.

*Wachstein, Bernhard. *Urkunden und Akten zur Geschichte der Juden in Eisenstadt und den Siebengemeinden*. Vienna: W. Braumüller, 1926.

Kempen

פנקס הקהל של ק"ק קעמפען, 1747-1812. [_____]. 1747-1812.
Gottesman Rare Book Room
MS. 266

Styria

Rosenberg, Artur. *Beiträge zur Geschichte der Juden in Steiermark*. Wien-Leipzig: W. Braumüller, 1914;

8-30: Die Rechtsverhältnisse: I – Autonomie jüdischer Rechtssprechung; II – Das Judengericht

BOHEMIA, MORAVIA, SLOVAKIA

הורביץ, צבי הלוי. "לקורות קהלות ישראל בביהם." חכמה לשלמה, לכבוד ר' שלמה לייטנער, 204-206. הומנה תרצ"ו.

Gold, Hugo (ed.). *Die Juden und Judengemeinden Mährens in Vergangenheit und Gegenwart*. Brno: Jüdischer Buch- und Kunstverlag, 1929.

_____. *Die Juden und Judengemeinden Böhmens in Vergangenheit und Gegenwart*. Brno-Brno: Jüdischer Buch- und Kunstverlag, 1934.

Herman, Jan. "Jewish Community Archives from Bohemia and Moravia: Analytical Registers to the Catalogue of Archive Materials from Jewish Communities with the Exception of that of Prague, Drawn by K. Dalista and J. Smolka." *Judaica Bohemiae* VII (1971): 3-44.

Boskowitz

*ביאלר, יהודה לייב. "קונטרס תקנות – תקנות קהלת באסקוויץ." *מן הגננים* ב (תשכ"ט): 61-154.

Kolin

Jakobovitz, Tobias. "Jüdisches Gemeindeleben in Kolin (1763-1768). *Jahrbuch der Gesellschaft für Geschichte der Juden in der Čechoslovakischen Republik*, I (1929): 332-368.

Kuttenplan

Ochser, Schulim. "Der Pinkas der Gemeinde Kuttenplan." *Mitteilungen zur Jüdischen Volkskunde* 13,1 (1910), 32-38; 13,2 (1910), 57-89.

Moravia

ביאלר, יהודה לייב. "קונטרס התקנות – חלופי נוסחאות בתקנות מדינת מעהרין." *מן הגננים* ב (תשכ"ה): 155-195.

*היילפרין, ישראל. *תקנות מדינת מעהרין (תי-תקח)*. ירושלים: חברת מקיצי נרדמים, תשיב.

כהנא, יצחק זאב. "גזרות השניות' במורביה." *ציון* ה (תש"ג): 203-206.

Davis, Ruth Frances. "Myslenka Komuniti ve Svete Plnem Nasili: 311 Ustanoveni." *Zide a Morava* 7 (2001): 25-32.

Flesch, Heinrich. "Beiträge zur Geschichte der Juden in Mähren, Neu-Raussnitz." *Jahrbuch der Jüdisch-Literarischen Gesellschaft* XVIII (1927): 23-64.

incl. Hebrew sections.

Müller, Willibald (ed.). *Urkundliche Beiträge zur Geschichte der Mährischen Judenschaft im 17. und 18. Jahrhundert*. Olmütz: L. Kullil, 1903.

*Wolf, Gerson. *Die Alten Statuten der Jüdischen Gemeinden in Mähren (ש"א תקנות) Sammt den Nachfolgenden Synodalbeschlüssen*. Vienna: Verlag Alfred Holder, 1880.

Nikolsburg (Mikulov)

*רות, אברהם נפתלי צבי. *ספר תקנות ניקולבורג*. ירושלים--תל-אביב: סורא-מ. ניומן, תשכ"ב (1961).

Prague

התקנות שהוכרוזו שבת פרשת כי תצא שנת תקכ"ז בכל בתי כנסיות דקהילתינו פה פראג [תקנות ...]. [_____].
ביידיש בענין מספר המוזמנים לסעודת מצוה האחרות]. "תקכ"ז

*ריבקינד, יצחק. "קונטרס תקנות פראג [משנת שעב]. "רשמות ד (תרפ"ו): 345-352.

*Adler, Simon. "Das Älteste Judicial-Protokoll des Jüdischen Gemeindegewerks von Prag (1682)." *Jahrbuch der Gesellschaft für Geschichte der Juden in der Čechoslovakischen Republik III* (1931): 217-256.

Herman, Jan. "Das Steuerregister der Prager Juden aus dem Jahre 1540 (1528)." *Judaica Bohemiae I* (1965): 26-58.

Putik, Alexandr. "The Prague Jewish Community in the Late 17th and Early 18th Centuries" *Judaica Bohemiae* 35 (1999): 4-140.

Prostitz

*קויפמן, דוד. "מקורות לקורות בני ישראל: מפנקסה של ק"ק פרוסטיץ." *אוצר הספרות ספירה שניה ג (תרמ"ט-תר"ן): 16-20.*

Trebitsch

כהנא, יצחק זאב. "שלושה כרוזים מפנקס דק"ק טריביטש." *קבץ על יד סדרה חדשה ד (תש"ו): קפג-קצב.*

Waltsch

MS. 198--1758-1913
Gottesman Rare Book Room

EASTERN EUROPE

General—Eastern Europe

אטינגר, שמואל. "מעמד המשפטי והחברתי של יהודי אוקראינה במאות הט"ו-הי"ז (עד גזירות ת"ח)." *ציון כ (תשט"ו): 128-152.*

_____ . "ארגונו של הציבור היהודי: הישוב היהודי באוקראינה מן האיחוד הלוברליני עד לגזירות ת"ח." *חיבור לשם קבלת תואר דוקטור, האוניברסיטה העברית: ירושלים, תשט"ז.*

----- . *בין פולין לרוסיה, ירושלים 1994*

איציקוביץ, א'. חוקים, אינסטרומנטים חוזרים והחלטות הנוגעים לדת ישראלי והנהלם המטריקציה בליטא. קאוונא, 1931.

אסף, שמחה. "החיים הפנימיים של יהודי פולין (לפני תקופת ההשכלה)". מאזנים י"א (ת"ש-תש"א): 184-199.

אלפסי, יצחק. "פנקס הקהילות: ליטא". סיני קית (תשנו): קפט-קצא.

בלבן, מאיר. "מעמד החוקי של היהודים וארגונם". בית ישראל בפולין א (תש"ח): 44-65. [בהקדמה היהודית בימי-הביניים, עמ' 122-143. ירושלים, תשל"ו].

בן-ששון, חיים הלל. "תקנות איסורי שבת של פולין ומשמעותן הכלכלית החברתית". ציון כ"א (תשט"ז): 183-206.

ברור, אברהם יעקב. גליציה ויהודיה. ירושלים: מוסד ביאליק, תשכה. "ארגון היהודים ושיווי הזכויות", 178-186.

הורוויץ, צבי. לקורות הקהלות בפולניה. ניו-יורק: המכון לחקר בעיות היהדות החרדית, 1969.

היילפרין, ישראל. "על יחסם של הוועדים והקהילות בפולין לארץ ישראל". ציון א (תרצ"ו): 82-88.

_____. "מבנה הוועדים באירופה המזרחית והמרכזית במאה הי"ז והי"ח". הכינוס העולמי למדעי היהדות, כרך א, 439-445. ירושלים, תשי"ב.

_____. "התפתחות האוטונומיה היהודית בפולין וליטא מראשיתה ועד סוף המאה הט"ז". לקט מקורות לסמינריון, ירושלים, תשטו.

_____. "יחסו של ר' אהרון הגדול מקארלין כלפי משטר הקהילות". ציון כב (תשי"ז): 86-92. נדפס גם ביהודים ויהדות במזרח-אירופה, (ירושלים, תשכ"ט): 333-339.

----- יהודים ויהדות במזרח אירופה, מחקרים בתולדותיהם, ירושלים תשכ"ט.

ליטינסקי, מנחם נחום. קורות פאדאליא וקדמוניות היהודים שם: חברו בשלשה חלקים לפי כתבי-יד עתיקים... כתבי-העדה והרשות.... חלק א, אדעססה: מ. א. בעלינסאן, תרנ"ה.

מהלר, רפאל. תולדות היהודים בפולין (עד מאה ה-19); כלכלה, חברה, המצב המשפטי. מרחביה: ספריית פועלים, 1946.

נדב, מרדכי. פנקס פתוח: מחקרים בתולדות יהודי פולין וליטא. תל-אביב: אוניברסיטת תל-אביב, תשס"ג.

פנקס הקהילות, "רומניה". כרך א, ירושלים תש"ל.

פרנקל, אברהם יהודה. "תקנות הטורי זהב". הצופה מארץ הגר ג (תרע"ג): 188-190.

Abramson, Lazar. "Die ostjüdische Gemeinde." *Der Jude* I (1916-1917): 80-89.

- Akty izdavaemiye vilenskoj kommissiej dlja razbora drevnikh aktov, V-XXVIII-XXIX, Vilna 1871-1902.
- Aniszczenko, Eugeniusz. "Rządowa organizacja kahałów Białorusi Wschodniej na terytorium anektowanym przez Rosję w 1772 r." *Studia historyczno-demograficzne* (1996): 65-76.
- Assaf, S. *On the History of the Rabbinate (in Ashkenaz, Poland, and Lithuania)*, Jerusalem 1972.
- Balaban, Meir. "Ze studiow nad ustrojem prawnym Zydow w Polsce. Sedzia zydzowski i jego kompetencje", in: *Pamiętnik ku czci Prof. Przemysława Dabkowskiego*, Lwow 1927.
- Baron, Salo. *The Jewish Community: Its History and Structure to the American Revolution*, I-III, Philadelphia 1942.
- Baron, Salo. *The Russian Jew under the Tsar and the Soviets*. New York: Schocken, 1987. (Pages 119-134: Communal autonomy)
- Bartal, Israel, "The Pinkas of the Council of the Four Lands", in: A. Polonsky et al., *The Jews in Old Poland, 1000-1795*, London 1993.
- Bartal, Israel, "Pre-Modern Jewish Politics: The 'Councils of the Lands' in Eastern Europe" in: idem (ed.), *Zionism and the Return to History: A Reappraisal*, Jerusalem 1999, pp. 186-194.
- Ben-Sasson, "Statutes for the Enforcement of Sabbath Observance in Poland and their Social and Economic Significance", *Zion* 21 (1956): 199-206.
- Bershadskii, S. (ed.), *Russko-Yevreiskiy Arkhiv: Dokumenty I Materiali dlja Istorii Yevreev ve Rosii*, I-III, St. Petersburg 1903.
- Bersohn, M. (ed.), *Dyplomatoryusz dotyczacy Zydow w dawnej Polsce*, Warszawa 1910.
- Brafmann, Jacob A. *Das Buch von der Verwaltung der jüdischen Gemeinde*. In: *Das Buch vom Kahal. Auf Grund einer neuen Verdeutschung des russ. Originals hg. v. Siegfried Passarge*. Leipzig: Hammer, 1928.
- Cohen, B. "The Wojewoda as Judex Judaeorum in Old Poland", *Gal-Ed* 1 (1973): 1-12 [Hebrew].
- Cohen, B. "The Wojewoda's Jurisdiction and the Jewish Community in the 16th-18th Centuries", *Gal-Ed* 3 (1976): 9-32 [Hebrew].
- Cygielman, Shmuel Arthur. "'Iske ḥakhirot shel yehude Polin u-kishram le-hithavut Va'ad Arba' ha-Aratsot," *Tsiyon* 47.2 (1982): 112-144;
- Cygielman, Shmuel Arthur. "The Arenda Business of Polish Jews and their Connection with the Development of the Council of Four Lands", *Zion* 47 (1982): 112-144.

Cygielman, Shmuel Arthur. *Yehude Polin ve-Lita `ad shenat 408 (1648): move'ot u-mekorot mevoarim*. Jerusalem: Merkaz Zalman Shazar le-toldot Yiśrael, 1991.

Dubnow, Simon M. *History of the Jews in Russia and Poland*. 3 vols. (trans. J. Friedländer).

Eisenbach, A. "Do kwestii walki klasowej w społeczeństwie żydowskim w Polsce w drugiej połowie XVIII w.," *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego* 17-18 (1956): 129-170; *ibid.* 19-20 (1956): 60-113.

Eisenbach, A., *The Emancipation of the Jews in Poland, 1780-1870*, Oxford 1991: 62-112

Ettinger, Samuel. "The Council of Four Lands," In *Jews in Old Poland 1000-1795*. Edited by A. Polonsky, J. Basista, and A. Link-Lenczowski, 93-109. London, 1993.

_____. "Hasidism and the Kahal in Eastern Europe." In *Hasidism Reappraised*. Edited by Ada Rapoport-Albert, 63-75. London, 1996.

Fram, Edward. *Ideals Face Reality: Jewish Law and Life in Poland 1550-1655*. Cincinnati: Hebrew Union College Press, 1997.

Gasiorowski, S. *Chrzescijanie i Żydzi w Zolkwi w XVII i XVIII wieku*, Krakow 2001.

Gasiorowski, S. *Karaimi w Koronie i na Litwie w XV-XVIII wieku*, Krakow-Budapeszt 2008.

Gelber, N.M. "Aryeh Leib Bernstein: Chief Rabbi of Galicia," *Jewish Quarterly Review*, Vol. 14, No. 3 (Jan., 1924), pp. 303-327.

Goldberg, J., A. Wein, "Der pinkas fun hevre shneider in Nasielsk", *Bleter far Geshichte* 15 (1962-3): 155-199.

Goldberg, Jacob. "Gminy żydowskie (kahaly) w systemie władztwa dominialnego w szlacheckiej Rzeczypospolitej." In *Między historią a teorią: Refleksje nad problematyką dziejów i wiedzy historycznej*. Edited by Marian Drozdowski, 152-171. Warsaw, Poznań, 1988.

Goldberg, Jacob (ed.), *Jewish Privileges in the Polish Commonwealth: Charters of Rights Granted to Jewish Communities in Poland-Lithuania in the Sixteenth to Eighteenth Centuries, I-III*, Jerusalem 2001.

Goldberg, Jacob, "Jewish Retail Trade in the Polish Commonwealth in the Eighteenth Century: Regulations of Stall-keepers in Zaslav and Brody and the Question of Polish-Hebrew Sources Relating to the History of Jewish Trade and Society", in: E. Mendelsohn, Ch. Shmeruk (eds.), *Studies on Polish Jewry: Paul Glikson Memorial Volume*, Jerusalem 1987, pp. 11-64 [Hebrew].

- Goldberg, Jacob, *Jewish Society in the Polish-Lithuanian Commonwealth*, Jerusalem 1999 [Hebrew].
- Goldberg, Jacob. “The Jewish Sejm: Its Origins and Functions”, in: A. Polonsky et al. (eds.), *The Jews in Old Poland, 1000-1795*, London and New York 1993, pp. 147-165.
- Goldberg, Jacob. “The Role of the Jewish Community in the Socio-Political Structure of the Polish-Lithuanian Commonwealth”, *Polin* 22 (2010): 142-155.
- Goldberg, Jacob. “Żydowski Sejm Czterech Ziem w społecznym i politycznym ustroju dawnej Rzeczypospolitej,” in *Żydzi w dawnej Rzeczypospolitej*, ed. Antony Polonsky, Jakub Basista, and Andrzej Link-Lenczowski, pp. 44–58 (Kraków, 1991), also in English in *The Jews in Old Poland, 1000–1795*, ed. Antony Polonsky, Jakub Basista, and Andrzej Link-Lenczowski (Oxford, 1993);
- Grodziski, S., “The Krakow ‘Voivode’s’ Jurisdiction over the Jews” in: A. Polonsky et al. (eds.), *The Jews in Old Poland, 1000-1795*, London and New York 1993, pp. 147-165.
- Guesnet, F., “Agreements between Neighbours: The ‘Ugody’ as a Source on Jewish-Christian Relations in Early Modern Poland”, *Jewish History* 24 (2010): 257-270.
- Halperin, Y., *Jews and Judaism in Eastern Europe*, Jerusalem 1969 [Hebrew].
- Halperin, Y. *Pinkas Va’ad Arba Aratzot*, Jerusalem 1945
- Hanover, N. *Abyss of Despair* (trans. A. Mesch), New York 1950.
- Heyde, J., “Ewolucja zwierzchności królewskiej nad ludnością żydowską w XVI wieku”, in: M. Wodzinski, A. Michalowska-Mycielska (eds.), *Malzenstwo z rozsądku: Żydzi w społeczeństwie dawnej Rzeczypospolitej*, Wrocław 2007, pp. 35-48.
- Heyde, J., “Juedische Eliten in Polen zu Beginn der Fruehen Neuzeit”, *Aschkenas* 13 (2003): 117-165.
- Horn, Maurycy. *Żydowskie bractwa rzemieślnicze na ziemiach polskich, białoruskich i ukraińskich w latach 1613–1850*, 1–2, Warszawa 1998.
- Horowitz, Tsevi Halevi Ish. *Letoledot hakehillot bePolin*. Jerusalem, 1978.
- Hundert, Gershon David. “The Community in Poland in the 18th Century: Various Aspects”, in: I. Bartal (ed.), *Kehal Yisrael: Jewish Self-Rule Through the Ages*, III, Jerusalem 2004, pp. 43-52 [Hebrew].

- Hundert, Gershon David. "Discipline and Deference in Early Modern Poland-Lithuania", in" R. Aigen, G. Hundert (eds.), *Community and the Individual Jew:: Essays in Honor of Lavy M. Becker*, Philadelphia 1986, pp. 148-155.
- Hundert, Gershon David. *Jews in Poland-Lithuania in the Eighteenth Century*, Berkeley-Los Angeles 2004.
- Hundert, Gershon David. "Jews, Money, and Society in the Seventeenth Century Polish-Lithuanian Commonwealth", *Jewish Social Studies* 43 (1981): 25-34.
- Hundert, Gershon David. "On the Jewish Community in Poland during the Seventeenth Century: Some Comparative Perspectives." *Revue des études juives* 142 (1983): 349-372.
- Issereles, M. *She'elot vetshuvot*, (ed. A. Siev), Jerusalem 1970.
- Kaczor, J. "Kahal ostrowski w XVII-XVIII wieku" in: W. Kowalski, J. Muszynska (eds.), *Zydzi wsród Chrzescian w dobie szlacheckiej Rzeczypospolitej*, Kielce 1996, pp. 63-68.
- Kalik, Yehudit, "Deconstructing Communities: The Administrative Structure of the Rural Jewish Population in the Polish Crown Lands in the Eighteenth Century", *Gal-Ed* 21 (2007): 53-76.
- Kalik, Yehudit, "Patterns of Contact Between the Catholic Church and the Jews in the Polish-Lithuanian Commonwealth: The Jewish Debts", *Scripta Hierosolomitana* 38 (1998) , pp. 102-122.
- Kalik, Yehudit. "Ha-Otsar ha-avud: Reshimot mas ha-gulgolet ha-yehudi ba-me'ah ha-18 shebe-arkhiyon ha-tsava' ha-polani," *Tsiyon* 69.3 (2004): 329-356;
- Kalik, Yehudit. *The Sceptre of Judah: Jewish Autonomy in 18th-Century Crown Poland*. Leiden: Brill, 2009.
- Katz, J. *Tradition and Crisis: Jewish Society at the End of the Middle Ages*, New York 1993.
- Kazmierczyk, A. (ed.), *Zydzi Polscy, 1648-1772: Zrodla*, Krakow 2001.
- Kazmierczyk, A. *Zydzi w dobrach prywatnych w swietle sadowniczej i administracyjnej praktyki dobr magnackich w wiekach XVI-XVIII*, Krakow 2002.
- Klier, John Doyle. "The 'Kahal' in the Russian Empire: Life, Death, and Afterlife of a Jewish Institution, 1772-1882." *Jahrbuch des Simon-Dubnow-Instituts* 5 (2006): 33-50.
- Kloizner, Y. *Korot beit-ha'almin hayashan baVilna*, Vilna 1935

- Kloizner, Y., *The History of the Jewish Community in Vilna*, Vilna 1935 [Hebrew].
- Kramerowna, P., “Zydowskie cechy rzemieślnicze w dawnej Polsce”, *Miesięcznik Żydowski* 2 (1932): 259-298.
- Kremer, M. “Jewish Artisans and Guilds in Old Poland”, *Zion* 2 (1937): 295-325 [Hebrew].
- Krochmal, J., *Krzyż i menora: Żydzi i Chrzescianie w Przemyslu w latach 1559-1772*, Przemysl 1996.
- Leszczynski, A., *Sejm Żydow Korony, 1623-1764*, Warszawa 1994.
- Landsberger, J. “Die Schulden der Judenschaft in Polen. Zugleich ein Beitrag zur Geschichte ihrer inneren Organisation.” *Jahrbuch der Jüdisch-Literarischen Gesellschaft* VI (1908): 252-279.
- Levitats, Issac. *The Jewish Community in Russia, 1772-1844*, New York 1943
- =====*The Jewish Community in Russia, 1772-1844*. Jerusalem: Posner, 1981.
- Lewin, I., *Klatwa żydowska na Litwie w XVIII i XVIII wieku*, Lwow 1931.
- Mahler, R., “A budzhet fun Vaa’ad Arba Aratsot in 18-tn yorhundert”, *YIVO Bleter* 15 (1940): 63-86.
- Mahler, R., *A History of the Jews in Poland*, Merhavia 1946 [Hebrew].
- Maimon, Solomon. *Solomon Maimon: An Autobiography* (Trans. J. Clark Murray), Urbana 2001.
- Margolies, H. *Sefer Dubna rabati: ‘Ir Dubna ugdoleiha*, Varsha 1910.
- Michałowska-Mycielska, Anna “Charity and the Charity Society (“Khevrea Kadisha”) in the Jewish Community of Swarzedz in the Eighteenth Century”, *Acta Poloniae Historica* 87 (2003): 77-88.
- Michałowska-Mycielska, Anna “Institutions of Jewish Self-Government in Greater Poland (Wielkopolska) in the Seventeenth and Eighteenth Centuries”, *Kwartalnik Historii Żydow* 217 (2006): 598-606.
- Michałowska-Mycielska, Anna., *Miedzy demokracja a oligarchia. Wladze gmin żydowskich w Poznaniu i Swarzedzu (od polowy XVII do konca XVIII wieku)*, Warszawa 2000.

- Michałowska-Mycielska, Anna . *The Jewish Community: Authority and Social Control in Poznan and Swarzedz, 1650-1793*, Wrocław 2008.
- Michałowska-Mycielska, Anna. "Regulations concerning feasts in the Jewish communities in the Polish-Lithuanian Commonwealth (16th-18th c.)." *Пир - трапеза – застолье* (2005): 74-82.
- Michałowska-Mycielska, Anna. "Relacje między gmina żydowska a jednostka w miastach Rzeczypospolitej w XVI-XVIII wieku", *Kwartalnik Historii Żydów* 207 (2003): 373-380.
- Michałowska-Mycielska, Anna (ed.), *Sejmy i sejmiki koronne wobec Żydów: Wybór tekstów źródłowych*, Warszawa 2005.
- Morell, S., "The Constitutional Limits of Communal Government in Rabbinic Law", *Jewish Social Studies* 33 (1971), pp. 87-119.
- Morgensztern, J., "Zadłużenie gmin żydowskich w Ordynacji Zamoojskiej w II połowie XVII w.", *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego* 1/73 (1970): 47-65.
- Nadav, M. (ed.), *Pinkas Kahal Tiktin*, I-II, Jerusalem 1997.
- _____. "Relacje między gmina żydowska a jednostka w miastach Rzeczypospolitej w XVII-XVIII wieku." *Kwartalnik Historii Żydów* 207 (2003): 373-380.
- Pazdro, Z., *Organizacja i praktyka żydowskich sądów podwojewódzkich w okresie 1740-1772 r. na podstawie lwowskich materiałów archiwalnych*, Lwów 1903.
- Reiner, Elchanan, "Changes in the Polish and German Yeshivot in the Sixteenth and Seventeenth Centuries: The Polemic over Pilpul", in: I. Bartal et al. (eds.), *According to the Polish and German Custom: A Festschrift for Chone Shmeruk*, Jerusalem 1993, pp. 9-80 [Hebrew].
- Reiner, Elchanan,, "Money, Social Status, and Torah Study: The Kloiz in Eastern European Jewish Society in the Seventeenth and Eighteenth Centuries", *Zion* 58 (1993): 287-328 [Hebrew].
- Reiner, Elchanan,, "The Rise of an Urban Community: Some Insights on the Transition form the Medieval Ashkenazi to the Sixteenth Century Jewish Community in Poland", *Kwartalnik Historii Żydów* 207 (2003): 363-372.
- Ringelblum, Emanuel. *Żydzi w Powstaniu Kosciuszki*, Warszawa 1938.

- Rosman, Moshe J. "An Exploitative Regime and the Opposition to it," In *Temurot bahistoriyah hayehudit hahadashah*. Edited by S. Almog *et al.*, xi - xxx. Jerusalem, 1988.
- Rosman, Moshe J. "Samkhuto shel Va'ad Arba' Aratsot mi-ḥuts le-Polin," *Bar-Ilan* 24–25 (1989): 11–30.
- Rosman, Moshe J. "The Authority of the Council of Four Lands outside Poland-Lithuania", *Polin* 22 (2010): 83-108.
- Rosman, Moshe J. *The Lords' Jews: Magnate-Jewish Relations in the Polish-Lithuanian Commonwealth During the 18th Century*, Cambridge Mass. 1990.
- Rosman, Moshe J. "The Nature of Polish Jewry's Autonomy", in: I. Bartal (ed.), *Kehal Yisrael: Jewish Self-Rule Through the Ages, III*, Jerusalem 2004, pp. 27-42 [Hebrew].
- Schiper, Ignacy (Yitskhok). "Finantsyeler khurbn fun der tsentraler un provintsyeler oytonomye fun yidn in altn Poyln," *Ekonomishe shriftn fun YIVO* 2 (1932): 1–19.
- Schorr, M., *Organizacja Żydów w dawnej Polsce od najdawniejszych czasów aż do r. 1772*, Lwow 1899.
- Schorr, M., *Zydzi w Przemyslu do konca XVIII wieku*, Lwow 1903.
- Schwarzfuchs, S., *A Concise History of the Rabbinate*, Oxford 1993.
- Shilo, S., "The Individual versus the Community in Jewish Law in Pre-Eighteenth Century Poland", in: A. Polonsky *et al.* (eds.), *The Jews in Old Poland, 1000-1795*, London-New York 1993, pp. 219-234.
- Shmeruk, Chone. *Hakeriy'ah lenavi: Mehkerei historiyah vesifrut*. Edited by Israel Bartal. Jerusalem, 1999.
- _____. "Hasidism and the *Kehilla*," In *The Jews in Old Poland 1000-1795*. Edited by Antony Polonsky, Jakub Basista and Andrzej Link-Lenczowski, 186-195. London, 1993.
- Shulman, N., *Authority and Community: Polish Jewry in the Sixteenth Century*, New York 1986.
- Shulvass, M., *Jewish Culture in Eastern Europe: The Classical Period*, New York 1975.
- Siemiaticki, M., "Hezkat hayishuv in Poland", *Jewish Law Annual* 5 (1936-1937): 45-92 [Hebrew]
- Silberfarb, Moses. "Die Verwaltung der Jüdischen Gemeinden in Russland. Historisch und dogmatisch dargestellt." Pressburg, 1911.

- Sirkes, Y. *She'elot vetshuvot haba''h hahadashot*, Korzec 1785
- Stanislawski, Michael. "Kahal." *YIVO Encyclopedia of Jews in Eastern Europe* 17 August 2010. 27 August 2016 <<http://www.yivoencyclopedia.org/article.aspx/Kahal>>.
- Stone, D., "Jews and the Urban Question in Late Eighteenth century Poland", *Slavic Review* 50 (1991): 531-541.
- Teller, Adam. "Councils." *YIVO Encyclopedia of Jews in Eastern Europe* 3 August 2010. 27 August 2016 <<http://www.yivoencyclopedia.org/article.aspx/Councils>>.
- Teller, Adam. "The Legal Status of the Jews on the Magnate Estates of Poland-Lithuania in the 18th Century, Gal-Ed 15-16 (1997):
- Teller, Adam. *Living Together: The Jews in Poznan in the First Half of the Seventeenth Century*, Jerusalem 2003 [Hebrew].
- Teller, Adam. *Money, Power and Influence: The Jews on the Radziwill Estates in the 18th Century*, Jerusalem 2005 [Hebrew].
- Teller, Adam. "Rabbis Without a Function? The Polish Rabbinate and the Council of Four Lands in the 16th-18th Centuries", in: J. Wertheimer (ed.), *Jewish Spiritual Leadership over the Ages*, New York 2004.
- Teller, Adam. "Rabbis without a Function?: The Polish Rabbinate and the Council of Four Lands in the 16th–18th Centuries," in *Jewish Religious Leadership: Image and Reality*, ed. Jack Wertheimer, vol. 1, pp. 354–384 (New York, 2004).
- Teller, Adam. "Radziwill, Rabinowicz, and the Rabbi of Swierz: The Magnates' Attitude to Jewish Regional Autonomy in the 18th Century," in *Studies in the History of the Jews in Old Poland in Honor of Jacob Goldberg*, pp. 246–276, *Scripta Hierosolymitana* 38 (Jerusalem, 1998).
- Teller, Adam, "Telling the Difference: Some Comparative Perspectives on the Jews' Legal Status in Poland and in the Holy Roman Empire" *Polin* 22 (2010), pp. 109-141.
- Teter, M., "'There Should be No Love Between Us and Them': Social Life and the Bounds of Jewish and Canon Law in Early Modern Poland", *Polin* 22 (2010): 249-270.
- Tollet, D., "Ludzie u władzy w miastach królewskich w Polsce za Wazow, 1588-1668: Szkic o gminach żydowskich w Krakowskie i Poznaniu", *Spoleczenstwo Staropolskie* 4 (1986): 179-194.
- Ury, S., "The 'Shtadlan' of the Polish-Lithuanian Commonwealth: Noble Advocate or Unbridled Opportunist", *Polin* 15 (2002): 267-299.

M. Vishnitzer (trans.), *The Memoirs of Ber of Bolechow (1723-1805)*, Oxford 1922.

Weinryb, Bernard D., "Beitraege zur Finanzgeschichte der juedischen Gemeinden in Polen", I, *Monatsschrift fuer Geschichte und Wissenschaft des Judenthums* 82 (1938): 248-263; II, *Hebrew Union College Annual* 16 (1941): 187-214.

Weinryb, Bernard D., "Outlines of the Economic and Financial History of the Jews in Polish-Lithuanian Cities in the 17th and 18th Centuries", in: idem, *Studies and Documents in Modern Jewish History*, Jerusalem 1975, pp. 68-119 [Hebrew].

Weinryb, Bernard D. "Text and Studies in the Communal History of Polish Jewry." *Proceedings of the American Academy of Jewish Research* XIX (1950): 1-264.

Wijaczka, J., "Ustawa dla kahalu ostrowskiego z 1783 roku" in: W. Kowalski, J. Muszynska (eds.), *Zydzi wsrod Chrzescian w dobie szlacheckiej Rzeczypospolitej*, Kielce 1996, pp. 77-80.

Inter-Communal

*היילפרין, ישראל. פנקס ועד ארבע ארצות (לקוטי תקנות כתבים ורישומות סדורים ומבוארים). ירושלים: מוסד ביאליק, תש"ה.

----- פנקס ועד ארבע ארצות, מהדורה שנייה מתוקנת ומורחבת בידי ישראל ברטל, ירושלים תש"ל.

*דובנוב, שמעון (עורך). פנקס המדינה של ועד הקהלות הראשיות במדינת ליטא; קובץ תקנות ופסקים משנת שפג עד שנת תקכ"א... נדפס מכתב-יד הנמצא בגרודנא... עם תרגום רוסי מאת י, טובים. פטרבורג: [], 1909.

*. פנקס המדינה או פנקס ועד הקהלות הראשיות במדינת ליטא (קובץ תקנות ופסקים משנת שפג עד שנת תקכ"א). ברלין: עינות, 1925.

*היילפרין, ישראל. תוספות ומלואים ל'פנקס מדינת ליטא'. ירושלים, [], תרצה.

_____. "ראשיתו של ועד מדינת ליטא ויחסו אל ועד ארבע ארצות." ציון ג (תרצה): 51-57. נדפס גם ביהודים ויהדות במזרח-אירופה, 48-54. ירושלים: הוצאת ספרים מאגנס, תשכט.

*Lewin, Isak. "Eine Urkunde der Vierländersynode aus dem Jahre 1699." *Monatsschrift für Geschichte und Wissenschaft des Judenthums* LXXVIII (1933): 387-389.

Lewin, Louis. *Die Landessynode der grosspolnischen Judenschaft*. Frankfurt a. M.: Schriften der Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaft des Judenthums, 1926.

Michałowska-Mycielska, Anna. "Institutions of Jewish Self-Government in Greater Poland (Wielkopolska) in the 17th and 18th Centuries." *Kwartalnik Historii Żydów* 220 (2006): 598-606.

_____. *The Council of Lithuanian Jews 1623-1764*, Warsaw 2016 [Sejm Żydów Litewskich (1623-1764), Warsaw 2014]

Bocki

Michalowska-Mycielska, Anna. "Pinkas gminy zydzowskiej w Bockach", *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego* 190 (1999): 55-97

* Michałowska-Mycielska, Anna. *Pinkas of the Boćki Kahal (1714-1817)*, Warsaw 2015.

Bratislava

Gold, Hugo (ed.). *Die Juden und Judengemeinden Bratislava in Vergangenheit und Gegenwart*. Brno: Jüdischer Buchverlag, 1932.

Brisk

ברלס, חיים. "בריסק-דליטא ב'ועדי הארצות'. "אנציקלופדיה של גלויות, ב, 41-58. ירושלים תשט"ו.

פיינשטיין, אריה לייב. עיר תהלה; הקורות לעדת ישראל שבעיר בריסק. וורשא, תרמ"ה.

Brody

גלבר, נתן מיכאל, "קטעים מפנקס ברודי." *רשמות*, ב (תרפז): 381-383. *
----- תולדות יהודי ברודי: ה'שמ"ד-תש"ג (1584-1943), כרך ו של ערים ואמהות בישראל בעריכת הרב י"ל הכהן פישמן, ירושלים, מוסד הרב קוק, תשט"ו.

Bartal, Israel, "... but in Poland you would not have been worthy of being even the rabbi of the tailors": R. Elazar of Amsterdam, the Tailors' Society of Brody and the Hasidic Tale", *Studia Rosenthaliana* 44 (2012), 29-44

Cheb (Eger)

Horovitz, H. "Die Jüdische Gemeinde Eger und Ihre Gelehrten." *Zeitschrift für Geschichte der Juden in die Tschechoslovakei*, II (1931-1932), 186-189; IV (1934), 5-9.

Czarnkow

פוזנר, עקיבא ברוך, לקורות קהלת צרניקאו. ירושלים: ארז, תשי"ז

Dubno

*לויטץ, יצחק א'. "דער פנקס פון דובנער קהל [תקנות דובנא]". *היסטארישע שריפטן*, ב, 80-114. ווילנא, 1937.

*מרגליות, חיים זאב. *דובנא רבתי; תולדות העיר דובנא והעתקות מפנקס הקהל שלה משנת תעה והלאה*. וורשא: הצפירה, 1910.

Dzialoszyn

*גולדברג, י'. "דער פנקס פון דער קהילה אין דזשיאלאשין". בלעטער פאר געשיכטע 16 (1966): 148-182.

Gniesz

פוזנר, עקיבא ברוך, לקורות קהלת גניזן. ירושלים: ארז, תשל"ח.

Grodno

רבין, דב. "גרודנה – קהלה ראשית ב'ועד ליטא'". אנציקלופדיה של גלויות, כרך ט', ירושלים, תשל"ג, עמ' 2-35.

Cohen, Israel. Vilna. Philadelphia: Jewish Publication Society, 1992.

Jaroslau

* [_____]. "דברים עתיקים מפנקסי הקהלות [יערסלאב תל"א]. הבקר אור א (תרל"ו): 310-318.

Karelitz

[_____]. "מפנקס קאריליץ משנת תקמ"ד-תקצ"ט". רשמות א (תשו): 162-170.*

Kattowice

*Cohn, Jacob. Geschichte der Synagogen-Gemeinde Kattowitz O. S. Kattowitz, 1900.

Krakow

בלבן, מאיר. תקנות קראקא משנת 1595. ד"צ ירושלים תשכ"ט.

----- תולדות היהודים בקראקוב ובקאז'ימייז': 1868–1304 / (עורך מדעי: יעקב גולדברג) ירושלים, המרכז לחקר תולדות יהודי פולין ותרבותם, הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס, האוניברסיטה העברית, תשס"ג-2002

וטשטיין, פ"ה. "קדמוניות מפנקסאות ישנים; לקורות ישראל בפולין בכלל ובקראקא בפרט". אוצר הספרות ד: 577-642. גם נדפס קראקא, תרנ"ב.

* [_____]. "דברים עתיקים; מפנקסי הקהל בקראקא לקורות ישראל בפולניה". האשכול א (תרנ"ט): 161-176; ב: 171-176. יצא גם בנפרד, קראקא, תרס"א.

* [_____]. "דברי חפץ מפנקסי הקהל בקראקא (לקורות ישראל בפולניה בכלל ובקראקא בפרט)". מאסף: פרקי דברי הימים ואמרי מדע, חלק א, 7-78. פטרבורג, תרס"ב.

זנה, ישעיהו. "תקנות של איסור שבת ויו"ט שתיקן הגאון ר' משולם וייבש מקראקא". חורב ב (תרצה-תרצו): 237-246.

פלדמן, אליהו. "היכן ובשביל מי נתקנו התקנות לאיסור מלאכה בשבת של ר' משולם פייביש מקראקא." ציון לד (תשכ"ט): 90-97.

ריינר, אלחנן, קראקא - קז'ימייז' - קרקוב : מחקרים בתולדות יהודי קרקוב. אוניברסיטת תל אביב, 2001.

*Balaban, Meir. "Die Krakauer Judengemeinde-Ordnung von 1595 und ihre Nachträge." *Jahrbuch der Jüdisch-Literarischen Gesellschaft*, X (1913): 296-360; XI (1916): 88-114.

Balaban, Meir. *Historia Zydow w Krakowie i na Kazimierzu, 1304-1868, I-II*, Krakow 1931-36.

Falniowska-Gradowska, A. "Sedziowie zydowscy w wojewodztwie krakowskim w XVI-XVIII wieku", in: F. Kiryk, *Zydzi w Malopolsce: Studia z dziejow osadnictwa i zycia spolecznego*, Przemysl 1991: 37-47.

Fram, Edward (Yehezkel). "Ben ma'arav leميزrah umizrah lema'arav: Keta mipinkesse krakov mitehilat hame'ah ha18." *Gal-Ed* 23 (2012): 157-170.

E. Fram, "Sumptuary Legislation in the Jewish Community of Krakow at the Turn of the Sixteenth and Seventeenth Centuries", *Galed* 18 (2002): 11-23 [Hebrew]

Petersen, Heidemarie. "Selbstverständnis einer polnischen Judengemeinde des 16. Jahrhunderts: Die "Taqanot Qraqa" aus dem Jahr 1595." In *Jüdische Gemeinden und ihr christlicher Kontext*, ed. Christoph Cluse, Alfred Haverkamp, Israel Yuval, 505-512. Hannover: Hahn, 2003.

Wettstein, F., *Dvarim atikim mipinkasei hakahal beKraka*, Krakow 1900.

Wettstein, F., *Kadmoniot Mipinkasaot yeshenim*, Krakow 1892.

Wettstein, F., *Mipinkasei hakahal beKraka lekorot Yisrael vekhahamav*, Breslau 1901.

Krotoski (sp?)

Michałowska-Mycielska, Anna. "Porzadek Synagodze Krotoskiej Dany (1728)." *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego* 194 (2000): 222-236.

Lissa (Leszno)

Lewin, Louis. *Geschichte der Juden in Lissa*. Pinne: N. Gundermann, 1904.

Lublin

*צ'ריקובר, א. "דער ארכיוו פון שמעון דובנאווי; דוקומענטן פון פנקסים. (3) פון לובלינער פנקסים." *היסטארישע שריפטן ב, 574-576*. ווילנא, 1937.

Balaban, Meir. *Die Judenstadt von Lublin*, Berlin 1916.

Rosman, Moshe. "The Indebtedness of the Lublin Kahal in the 18th Century." In *Studies in the History of the Jews in Old Poland in Honor of Jacob Goldberg* [Scripta Hierosolymitana, vol. 38]. Edited by Adam Teller, 166-183. Jerusalem, 1998.

Luck

*קרשינסקי, יוסף. "מפנקסי לוצקא (העתקה מפנקס חברת החיטים משנת תפ"א)." מאסף: פרקי דברי הימים ואמרי מדע, חלק א, 286-290. פטרנורג תרס"ב.

Lwow

*בובר, שלמה. "[תקנות לבוב:] איזה כתבים הנמצאים בפנקס הקהל אשר תחת ידי." בתוך אנשי שם, 222-232. קראקא: פישער, תרנ"ה.

היילפרין, ישראל. "מקורות ועד גליל לבוב (תקו-תקח)." קרית ספר יב (תרצה-תרצו): 524-526; נדפס גם ביהודים ויהדות במזרח אירופה, 136-138. ירושלים: הוצאת ספרים מאגנס, תשכט.

Balaban, Meir. *Zydzi lwowscy na przelomie XVI-go i XVII-go wieku*, Lwow 1906.

Petersen, Heidemarie. *Judengemeinde und Stadtgemeinde in Polen. Lemberg 1356–1581*. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2003.

Międzyrzecz

מ. הענדעל, "מעזריטשער פנקסים" יווא בלעטער (1935), 61-67.

Minsk

*לויטץ, יצחק א'. "לבקרת 'ספר הקהל' של ברפמן." ציון ג (תרצ"ח): 170-178.

Nesvizh

*[_____]. "מפנקס ניסוויז' משנת תקי"א: חרם בגלל לבושי פאר." רשמות א (תש"ו): 161-162.

Opatów

Horowitz, H. "Die Jüdische Gemeinde Opatow und ihre Rabbiner." *Monatsschrift für Geschichte und Wissenschaft des Judentums* LXXIV (1930): 10-23.

*סוקלוב, נחום. "מילקוטי [ז: פנקס קהילת אפטא]." האסיף ו (תרנ"ד): 135-144 (מדור הספרות).

*צ'ריקובר, אביגדור. "דער ארכיוו פון שמעון דובנאווי; דוקומענטן פון פנקסים. (4) פון בירזשער פנקסים." דיסטארישע שריפטן, ב, 576-578. ווילנא, 1937.

Hundert, Gershon. *The Jews in a Private Town: The Case of Opatow in the Eighteenth Century*, Baltimore 1992.

Pinsk

נדב, מרדכי. "תולדות קהלת פינסק 1506-1706". חיבור לשם קבלת תואר דוקטור, האוניברסיטה העברית, 1964.
רבינוביץ, זאב (עורך), פינסק, ספר עדות וזכרון לקהילת פינסק-קארלין, א' כרך היסטורי, תל אביב-חיפה, 1973, נדב, מרדכי, "תולדות קהילת פינסק", 178-181, 139-136, 77-91.

Nadav, Mordechai. *The Jews of Pinsk, 1506 to 1880*. Edited by Mark Jay Mirsky and Moshe Rosman; translated by Moshe Rosman and Faigie Tropper. Stanford: Stanford University Press, 2008.

Posen and Swarzedz

אברון, דב. מוסדות קהילת פוזנא ומגוייה (בשנים שפא-תקצה): דרכי בחירתם והיקף סמיכויותיהם לפי פנקס הכשרים *
"פנקס זכרונות" של לק פוזנא. תל-אביב: [חמו"ל], תשס"ב.

_____ . "הברירה בקהילת פוזנא במאות הי"ז-הי"ח". גלעד, מאסף לתולדות יהדות פולין א (תשל"ג): 51-62.

היילפרין, ישראל. תקנות והתמנויות בקהילות יהודיות במאות ה"ז-ה"ח. (צולם מכ"י. (2) פנקס קהילת פוזנא. ירושלים תשכג.

ויינריב, ב"ד. "תעודות לתולדות הקהלות היהודיות בפולין [א) פוזנא; (ב) קרקוב; (ג) וולדובה]".
Proceedings of the American Academy of Jewish Research XII (1942): 7-48; XV (1945): 1-66; XIX (1950): 1-264.

טלר, אדם. "תרבות הדיור של יהודי פוזנא במאה ה-17: יהודים, פולנים והרובע היהודי". תרבות עממית (תשנ"ו): 197-297.

----- חיים בצוותא: הרובע היהודי של פוזנא במחצית הראשונה של המאה השבע עשרה, המרכז לחקר תולדות יהודי פולין ותרבותם, הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס, האוניברסיטה העברית, ירושלים תשס"ד.

*מירסקי, שמואל ק'. "פנקס בית הכנסת הישן דק"ק פוזנא". ב תוך ברכה למנחם: ספר היובל לרבי מנחם צבי אייכנשטיין, עורך נחמן פריז, 252-283. סט. לואיס: ועד ספר היובל של ועד העיר, תשט"ו.

* _____ . "תקנות גאוני פוזנא (מפנקס בית הכנסת דק"ק פוזנא בכ"י)". ספר היובל לכבוד שמעון פדרבוש, רסא-רסה. ירושלים, תשכא.

Avron, Dov. "Pinkas Ha'ksherim: Jewish Community of Posen (1621-1835)." PhD diss., Hebrew University, 1961.

Bloch, P. "Der Streit um den Moreh des Maimonides in der Gemeinde Posen um die Mitte des 16. Jahrh.," *Monatsschrift fuer Geschichte und Wissenschaft des Judenthums* 47 (1903).

Evron, D. (ed.), *Pinkas haksherim shel kehillat Pozna (5381-5595)*, Jerusalem 1967

Feilchenfeld, Wolf. "Die innere Verfassung der jüdischen Gemeinde zu Posen im 17. und 18. Jahrhundert." *Zeitschrift der historischen Gesellschaft f. d. Provinz Posen* XI (1896): 122-137.

Heppner, Aron and J. Herzberg. *Aus Vergangenheit und Gegenwart der Juden und jüdischen Gemeinden in den Posener Ländern*. Koschmin, 1904, 1909, 1927.

* Michałowska-Mycielska, Anna. *Pinkas Kahalu Swarzędzkiego*. Warszawa: Żydowski Instytut Historyczny, 2005.

_____. *The Jewish Community: Authority and social control in Poznań and Swarzędz, 1650-1793*. Translated by Alicja Adamowicz. Wrocław: Wydawn. Uniwersytetu Wrocławskiego, 2008.

_____. "The Jewish community officials in the 18th century Swarzędz." *World Congress of Jewish Studies* 12,B (1997): 129-135.

_____. "Swoi i obcy: zarządzenia o obywatelstwie w gminach żydowskich w Poznaniu i Swarzędzu (od połowy XVII do XVIII wieku)." In: *Żydzi i judaizm we współczesnych badaniach polskich* II (2000) 63-71.

Zarchin, Michael M. "Studies in the Communal Record of the Jews in the Province of Posen during the Eighteenth and Nineteenth Centuries." *Jewish Quarterly Review* XXIX (1938-1939): 135-165; 247-315.

_____. *Jews in the Province of Posen: Studies in the Communal Records of the Eighteenth and Nineteenth Centuries*. Philadelphia: Dropsie College, 1939.

Przemysl

* כהנא, אברהם. "מפנקס פשמישל." *הצופה לחכמת ישראל* יב (תרפ"ב): 172-183.

* Schor, Moizesz. *Zydzi w Przemyslu*. Lemberg: Nakl. Funduszu konkursowego, 1903. [reprinted, with an Introduction by Jacob Goldberg, Center for Research on the History and Culture of Polish Jews, The Hebrew University of Jerusalem, Jerusalem 1991].

Ravitsch

פוזנר, עקיבא ברוך. *לקורות קהלת רביטש*. ירושלים: ארזתשכ"ב.

Shkod

* סוקולוב, נחום. "מילקוטי [א: פנקס קהלת שקוד]." *האסיף* ו (תרנ"ד): 125-127.

Siebiezh

נדב, מ'. "פנקס בית הדין של קהלת שעביז (סבייז)", רוסייה הלבנה. "קרית ספר לו (תשכ"א): 410-416, 541-535

Slutsk

Michałowska-Mycielska, Anna "Władza dominialna a konflikt w gminie: wybory władz gminnych i rabina w Słucku 1709-1711." *Małżeństwo z rozsądku?*, 59-71. Ed. M. Wodzinski, A. Michałowska-Mycielska. Wrocław: Uniw. Wrocław, 2007.

Śniadowo

איידלברג, שלמה. "פנקס שנאדווא. "גלעד ג (תשל"ו): 295-314*.

*היילפרין, ישראל עם מרדכי נדב. פנקס קהל טיקטין, שפא-תקטו: הסכמות, החלטות ותקנות כפי שהעתיקו מן הפנקס המקורי שאבד בשואה. ירושלים: האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, 1996.

נדב, מרדכי. "היחסים האוטונומיים בין קהילת ראש גליל לקהילות סביבותיה על סמך פנקס טיקטין מן השנים 1670-1782." פנקס פתוח (תשסג): 227-232.

צ'ריקובר, אביגדור "דער ארכיוו פון שמעון דובנאו; דוקומענטן פון פנקסים. (1) פון פנקס טיקטין." היסטארישע שריפטן, ב, 570-573. ווילנא, 1937.

Vilna

הבלין, שלמה זלמן. "פנקס קלויז הגר"א בוילנה." ישורון טז (תשס"ה): תשמו-תשס.

קלוזנר, ישראל. תולדות הקהלה העברית בוילנה. (חלק ראשון: הסביבה והקהל). וילנה, תרצה. דפוס צילום ישראל, תשכ"ט.

_____ . "יהודא ספרא ודיינא (היסו"ד); לדמותם של היחסים והנמוסים הצבוריים בקהלת וילנא במאה הי"ח." ציון ב (תרצ"ז): 137-152.

----- . וילנה, ירושלים דליטא: דורות ראשונים, 1495-1881, ערך שמואל ברנצ'וק, תל אביב 1988

קלוזנר, ישראל. וילנא בתקופת הגאון: המלחמה הרוחנית והחברתית בקהלת וילנא בתקופת הגר"א. ר. מס 1905.

Cohen, Israel, *Vilna*, Philadelphia 1943

Zabludów

אסף, שמחה. "מפנקס זבלודובה." קרית ספר א (תרפ"ד-תרפ"ה): 307-317*.

*צ'ריקובר, אביגדור. "דער ארכיוו פון שמעון דובנאו; דאקומענטן פון פנקסים. (5) פון זאבלדאווער פנקס קהל." בתוך היסטארישע שריפטן, ב, 579-581. ווילנה, 1937.

Zawichost

צבי, יעקב. "חברה חיטים (מתוך פנקסה של קהילת זאוויחבוסט)." *ידע-עם ט* (תשי"ב): 9-12.

Zolkowa

בובר, שלמה. קריה נשגבה, היא העיר זאלקווא... עם הוספות מפנקס עיר ההוא. קראקא תרס"ג. דפוס צילום ישראל תשכ"ח.

FRANCE

Berkovitz, Jay Robert. "Social and religious controls in pre-revolutionary France: rethinking the beginnings of modernity." *Jewish History* 15(2001): 1-40.

_____. *Rites and Passages: The Beginnings of Modern Jewish Culture in France, 1650-1860*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2004.

Neubauer, Adolf. "Institutions (*takkanot*) des Rabbins Francais." *Revue des Etudes Juives* XVII (1888): 66-73.

Posener, S. "The Social Life of the Jewish Communities in France in the 18th Century: The Organization and Administration of the Communities." *Jewish Social Studies*, VII, (1945): 213-224.

*Szajkowski, Zosa. *Franco-Judaica: An Analytical Bibliography of Books, Pamphlets, Decrees, Briefs and other Printed Documents. Pertaining to the Jews in France, 1500-1788*. New York: American Academy for Jewish Research, 1962.

Alsace

Ginzburger, Moses. "Samuel Sanvil Weil, Rabbin de la Haute et Basse-Alsace (1711-1753)." *Revue des Etudes Juives* XCV (1933): 54-75, 179-198.

Löwenstein, Leopold. "Beiträge zur Geschichte der Juden im Elsass." *Blätter für Jüdische Geschichte und Literatur* (Beilage zu "Der Israelit," (XLII: 3, 18-22; 4, 28-29; 5, 37-38.

Papal States-Avignon: Carpentras

ברטל, ישראל, "יהודים פולנים בדרום-מערב אירופה באמצע המאה ה-18", *תמורות בהיסטוריה היהודית החדשה: קובץ מאמרים, שי לשמואל אטינגר, בעריכת ש' אלמוג, י' ברטל, מ' גרץ, א' הרצברג, י' טברסקי, א"ד קולקה, מ' שטרן, ירושלים תשמ"ח, עמ' 413-437*

Roth, Cecil. "Sumptuary Laws of the Community of Carpentras." *Jewish Quarterly Review* 18/4 (1928): 357-383.

Schwarzfuchs, Simon. *Le Memorial de la Communauté des Juifs des Carpentras au XVIIIe Siècle*. Paris: Peeters, 2003.

מרגן-אוהנא, סימון. ספר היחס לאליהו כרמי: פנקס קהילת קרפנטרס ממדינת האפיפיור (1736-1769). ירושלים: מוסד ביאליק, תשס"ט.

Marseilles

*שורצפוקס, שמעון. "פנקס מארסי, 1783-1788." *ממזרח ומערב ג (תשמ"א)*: 125-140.

Metz

*שורצפוקס, שמעון. "תקנות הקהילה היהודית בכפר אוני הסמוך למיץ משנת תקט"ז." *אסופות: ספר שנה למדעי היהדות ה (תשנ"ד): שפז-שצה*.

*קופמן, דוד. "מקורות לקורות בני ישראל. () מפנקסה של ק"ק מיץ." *אוצר הספרות שנה ג (תרמ"ט-תר"ן): ספירה שניה 3-7*.

Berkovitz, Jay Robert. "Civil law and justice in the rabbinic tribunals of eighteenth century Metz." *Iggud* 1 (2008): 87-99.

*_____. *Protocols of Justice: The Pinkas of the Metz Rabbinic Court, 1771-1789*. Leiden: Brill Press, 2013.

Cahen, Abraham. "Le rabbinat de Metz pendant la ériode française (1567-1871)." *Revue des Etudes Juives* VII (1883): 103-116; VIII (1884): 255-174; XII (1886): 283-297; XIII (1886): 105-126.

_____. *Règlements somptuaires de la communauté juive de Metz a la fin du XVIIe siècle*. Versailles: Versailles Cerf, 1881.

*Kerner, Samuel. *La vie Quotidienne de la Communauté Juive de Metz au Dix-Huitième Siècle : à Partir du Pinkas (Registre) Inédit de Cette communauté, 1749-1789*. 2 vols. Paris: S. Kerner, 1984.

Kaufmann, David. "Extraits de l'ancien Livre de la Communauté de Metz." *Revue des Etudes Juives* XIX (1889): 115-130.

*Schwarzfuchs, Simon. "Un Règlement de la communauté de Metz, 1769." *Revue des Etudes Juives* CXXIX (1970): 23-41.

*_____. "Über das Wesen der 'Takkonaus', der jüdischen Gemeindeordnungen : von der Provence bis Metz (13.-17. Jahrhundert)." In: *Jüdische Gemeinden und ihr christlicher Kontext in kulturräumlich vergleichender Betrachtung, von der Spätantike*

bis zum 18. Jahrhundert, 465-503. Ed. C. Cluse, A. Haverkamp, I. Yuval. Hannover: Hahn, 2003.

Nancy

*שורצפוקס, שמעון. "תקנות קהילת ננסי ערב המהפכה הצרפתית." *קובץ על יד יז* [כז] (תשס"ג): 289-346.

GERMANY

Germany--General

אסף, שמחה. "לסדרי בתי הדין באשכנז." *המשפט העברי א* (תרפ"ו): 105-120.

גרץ, צבי. "ועדי הרבנים באשכנז בימי המאה השנייה והשלישית לאלף השישי." בתוך: *דברי ימי ישראל*, חלק ששי, דפוס צילום, ירושלים תשל"ב, ציונים, ציון ה'421-428.

הילדסהיימר, מאיר. *יהדות אשכנז במאה ה'ז על פי ספרות השאלות ותשובות*. עבודת גמר, אוניברסיטת בר-אילן תשל"ב.

_____ . "לברור מעמדה הרוחני והמוסרי של יהדות אשכנז במאה ה'ז." *בטאון אוניברסיטת בר-אילן* (קיץ תשל"ג): 27-36.

_____ . "מסים ותשלומים ביהדות אשכנז במאה ה'ז על פי ספרות השו"ת." *סיני* עג (תשל"ג): רסג-רפג.

כהן, דניאל. *אירגוני בני המדינה באשכנז במאות ה'ז וה'ח*. חבור לשם קבלת תואר דוקטור, ירושלים: האוניברסיטה העברית, תשכז.

מהלר, רפאל. *דברי ימי ישראל דורות אחרונים א*. מרחביה: ספריית פועלים, 1952. ("משטר הקהילה [בגרמניה המחצית השנייה של המאה ה'18], "48-34).

שוחט, עזריאל. *עם חילופי תקופות: ראשית ההשכלה ביהדות גרמניה*. ירושלים: מוסד ביאליק, תשכ"ה.

Burmeister, Karl H. (ed.). *Landjudentum im süddeutschen- und Bodenseeraum; wissenschaftliche Tagung zur Eröffnung des Jüdischen Museums Hohenems... April 1991*. Dornbirn: Vorarlberger Verlagsanstalt, 1992.

Gotzmann, Andreas. *Jüdische Autonomie in der Frühen Neuzeit: Recht und Gemeinschaft im deutschen Judentum*. Göttingen: Wallstein, 2008.

Kiessling, Rolf und Sabine Ullmann (eds.). *Landjudentum im deutschen Südwesten während der Frühen Neuzeit*. Berlin: Akademie Verlag, 1999

Kober, Adolph. "Jewish Communities in Germany from the Age of Enlightenment to their Destructions by the Nazis." *Jewish Social Studies IX* (1947), 195-238.

Schnee, Heinrich. *Die Hoffinanz und der moderne Staat Geschichte und System der Hoffaktoren an deutschen Fürstenhöfen im Zeitalter des Absolutismus*. Berlin: Duncker & Humblot, 1953-67.

Stern, Selma. *The court Jew; a contribution to the history of the period of absolutism in Central Europe*. Philadelphia: Jewish Publication Society of America, 1950.

Altona-Hamburg-Wandsbeck

*גרונגולד, מאיר. "תקנות של ק"ק אה"ו משנת תע"ה." *ידע עם ט* (תשי"ב): 82-86.

כהן, דניאל י'. ג' קהילות אלו; תקנות הקהילה משנת תל"ו (מהדורת תל"ו) ורישומים שונים מפנקס התקנות, פנקס הכרוזים, פנקס השמש ונאמן הקהילה ופנקסי מעשי בית דין. מקורות לסמינריון. ירושלים תשכ"ו [צילום כתב היד של המקורות]

*Carlebach, Elisheva. "Pinkas Shamash Altona, 1766-1767." *Early Modern Workshop*, Wesleyan University, 2006.

Duckesz, Eduard. *Chachme AHW (ins Deutsche übertragen von Salmon Goldschmidt)*. Hamburg: A. Goldschmidt, 1908.

Graupe, Heinz Mosche (ed.). *Die Statuten der drei Gemeinden Altona, Hamburg und Wandsbek* (2 vols). Hamburg: Christians Verlag, 1973.

Grunwald, Max. *Hamburgs deutsche Juden bis zur Auflösung der Dreigemeinden 1811*. Hamburg: A. Janssen, 1904. (see p. 209-222)

Horowitz, David H. *Fractures and Fissures in Jewish Communal Autonomy in Hamburg 1710-1782*. Ph.D. diss. Columbia University, 2010.

Kaplan, Debra. "To Immerse their Wives: Communal Identity and the 'Kahalische' Mikveh of Altona." *AJS Review* 36, 2 (2012): 257-279.

Ansbach

*כהן, דניאל י'. מהדיר. "פנקס התקנות של בני מדינת אנשבך" [תע"א-תע"ח, תקלא]. "קבץ על יד טז (תשכ"ו): 457-534.

_____ "הועד הקטן של בני מדינת אנשבך." בתוך: ספר-יובל ליצחק בער, 373-351. ירושלים: החברה ההיסטורית הישראלית, תשכ"א.

*זימר, יצחק. פרקים בתולדות היהודים בניסיונות אנשבך במאות השבע-עשרה והשמונה-עשרה. רמת-גן: אוניברסיטת בר-אילן, 1975.

Baden

Lewin, Adolf. Geschichte der badischen Juden seit der Regierung Karl Friedrichs (1738-1909).
Karlsruhe: Kommissionsverlag G. Braun, 1909.

Bamberg

קופמן, דוד. "פנקס ק"ק במברג." *קבץ על יד ז' (תרנ"ו-תרנ"ז): 1-46*.

* _____ . "Neue Beiträge zur Geschichte der Juden in Bamberg." *Monatsschrift für Geschichte und Wissenschaft des Judentums* LXVIII (1924): 307-316.

Eckstein, Adolf. Geschichte der Juden im ehemaligen Fürstbistum Bamberg. Bamberg: Handels-Druckerei, 1898.

Bavaria

"גרמניה: באוואריה." *פנקס הקהילות*. ירושלים: יד ושם, תשלג.

Weinberg, M. Geschichte der Juden in Oberpfalz. Sulzbürg, 1909.

Bayreuth

Eckstein, A. Geschichte der Juden im Markgrafentum Bayreuth. Bayreuth: B. Seligsberg, (n.d.—1907)

Berlin

הילדסהיימר, מאיר. "תקנות והנהגות בית-הכנסת בקהילת ברלין." *קרית ספר* סא:ג (תשמ"ח): 547-559.

וינר, אלפרד. "על יסוד בית דין לבוררים ליד קהלת ברלין (תרגום)." *המשפט* ב (תרפ"ז-תרפח): 141-143.

*Geiger, Ludwig. *Geschichte der Juden in Berlin*. Berlin: J. Guttentag, 1871.

*Meisl, Josef. *Protokollbuch der Jüdischen Gemeinde Berlin (1723-1854)*. Ed. Shaul Esch. Jerusalem: Rubin Mass, 1962.

Brandenburg

Ackerman, A. Geschichte der Juden in Brandenburg A. H. Berlin: L. Lamm, 1906.

Breslau

Brilling, Bernhard. Geschichte der Juden in Breslau von 1454 bis 1702. Stuttgart: W. Kohlhammer, 1960.

Chemnitz

Diamant, Adolf. *Chronik der Juden in Chemnitz*. Frankfurt a. M., 1970.

Danzig

Stein, Abraham Die Geschichte der Juden zu Danzig. 2nd ed., Danzig, 1933.

Düsseldorf

*קופמן, דוד. "מקורות לקורות בני ישראל. (2) מפנקסי המדינה של ק"ק דיסלדורף." *אוצר הספרות ג* (תרמ"ט-תר"ן): 7-16.

Wedell, Abraham Geschichte der jüdischen Gemeinde Düsseldorfs. *Düsseldorfer Jahrbuch*, 3 (1888), 149-254.

Emden

Brilling, Bernhard. *Die Entstehung der Jüdischen Gemeinde in Emden (1570-1613)*. Munster: Aschendorf, 1963.

Erfurt

Jaraczewsky, Adolph. *Die Geschichte der Juden in Erfurt*. Erfurt: Carl Villaret, 1868.

Kroner, T. *Die Geschichte der Juden in Erfurt*. Festschrift zur Einweihung der Neuen Synagoge; Erfurt, 1884

Essen

Samuel, S. *Geschichte der Juden in Stadt und Synagogenbezirk Essen von der Einverleibung Essens in Preussen (1802) bis zur Errichtung der Synagoge am Steeler Tor (1913)*. Frankfurt: J. Kaufmann, 1913.

Frankenau

Brandt, Heinz. *Die Judengemeinde Frankenau zwischen 1660 und 1940: Aus dem Leben jüdischer Landmenschen*. Frankenau: Kahm, 1992.

Frankfurt am Main

דושינסקי, יעקב קאפל. "ספר מעשי בית דין דק"ק פראנקפורט דמיין יע"א משנת תקכ"ט עד תקנ"ט לפ"ק." *הצופה לחכמת ישראל י* (תרפ"ו): 106-115.

הורוביץ, מרדכי. רבני פרנקפורט. ירושלים: מוסד הרב קוק, תשל"ב. *
(עמ' 314-327: מפנקסי הקהילה.)

היילפרין, ישראל. תקנות והתמנויות בקהילות יהודיות במאות יז-יח. צולם מ"י: (I) פנקס קהילת פרנקפורט על"מ. מקורות לסמינריון, ירושלים, תשכ"ג.

נדב, מרדכי. "פנקס קהל פרנקפורט דמיין." קרית ספר לא (תשט"ז): 507-516.

פרגר, יוסף. "תקנות נגד מותרות מק"ק פפד"מ: משנות רבנותו של רבי אברהם ברודא." ירושתנו ה (תשע"א): רסה-רצט.

*קוטק, שמואל. "כללי התנהגות לרופאי הקהילה בפרנקפורט דמיין, 1656 (מתוך פנקס הקהילה)." קורות ז, ט/ (תש"ם): 650-657.

*תקנות נגד מותרות / קליידר אורנונג. פרנקפורט, תקכ"ח

Fram, Edward. *A Window on Their World: The Court Diaries of Rabbi Hayyim Gudersheim Frankfurt am Main, 1773-1794*. Cincinnati: Hebrew Union College Press, 2012.

Horowitz, Markus *Die Frankfurter Rabbinerversammlung vom Jahre 1603*. Frankfurt a.M.: Slobotzky 1897.

Kasper-Holtkotte, Cilli. *Die jüdische Gemeinde von Frankfurt/Main in der Frühen Neuzeit: Familien, Netzwerke und Konflikte eines jüdischen Zentrums*. Göttingen: De Gruyter, 2010.

Kracauer, Isidor. "Beiträge zur Geschichte der Frankfurter Juden im Dreissigjährigen Kriege." *Zeitschrift für Geschichte der Juden in Deutschland*, III (1889): 130-156, 337-372.

_____. *Geschichte der Juden in Frankfurt a. M. (1150-1824)*. 2 vols. Frankfurt a. M.: J. Kauffmann, 1925, 1927.

_____. *Urkundenbuch zur Geschichte der Juden in Frankfurt a. M. von 1150-1400*. Frankfurt a. M.: J. Kauffmann, 1914.

_____. *Die Geschichte der Judengasse in Frankfurt am Main*. Frankfurt a. M.: J. Kauffmann, 1906.

Schudt, Johann Jacob. *Neue Frankfurter Jüdische Kleider-Ordnung, 1716*. Berlin: L. Lamm, 1912.

Segall, Aryeh (ed.). *Homer lepinkas hakahal* [Frankfurt]. Typescript. Personal Papers. Jerusalem: Central Archive for the History of the Jewish People.

Frankfurt an der Oder

Aust, Cornelia. "The Price of Power: Financing a Jewish Community." Early Modern Workshop, Wesleyan University, 2010. <http://wescholar.wesleyan.edu/emw/emw2010/emw2010/8/>

Friedberg

*Kober, Adolf. "Documents Selected from the Pinkas of Friedberg, A Former Free City in Western Germany." *Proceedings of the American Academy of Jewish Research*, XVII (1947-1948): 19-59.

*Litt, Stefan. "Protokollbuch und Statuten der Jüdischen Gemeinde Friedberg (16.-18. Jahrhundert)." In *Kehilat Friedberg*, ed. Andreas Gotzmann, volume 2 [Wetterauer Geschichtsblätter, Bd. 51]. Friedberg Hessen: Verlag der Bindernagelschen Buchhandlung, 2003.

Fürth

*Löwenstein, Leopold. *Zur Geschichte der Juden in Fürth*. Hildesheim; New York: Georg Olms Verlag, 1974.

Würfel, Andreas. *Historische Nachricht von der Judengemeinde in dem Hofmarkt Fürth*. Frankfurt; Prague, 1754.

Glogau

Berndt, R. *Geschichte der Juden in Gross-Glogau*. Glogau: G. Müller [1873].

*Brann, Marcus. "Satzungen der Glogauer Gemeinde: Die Alten Statuten der Glogauer Judenschaft." *Geschichte der Juden in Schlesien*, VI, LXXXIII-XC. Breslau: Jahresbericht des Jüdisch-theologischen Seminars, 1916.

Halberstadt

"תקנות לסעודת הברית דק"ק הלבפשטט, תקל"ו." *רשמות א* (1945): 142-150.

Hanau

Löwenstein, Leopold. "Das Rabbinat in Hanau nebst Beiträgen zur Geschichte der dortigen Juden." *Jahrbuch der Jüdisch-Literarischen Gesellschaft* XIV (1921): 1-84.

Hannover

Lewinsky, Abraham. "Zwei Documente aus der Älteren Geschichte der Synagogen-Gemeinde zu Hannover." *Blätter für Jüdischen Geschichte und Literatur, Der Israelit* ZLI/I (1900): No. 5, 37-39; No. 6, 46-47.

Löb, Abraham. *Die Rechtsverhältnisse der Juden im ehemaligen Königreiche und der jetzigen Provinz Hannover*. Frankfurt a. M.: Kauffmann, 1908.

Heidingsfeld

Wolf, Alfred. "The First Pinkas of Heidingsfeld." *Hebrew Union College Annual XVIII* (1943-44): 247-278.
(1653-1774; detailed description but not transcription)

Wolf, Alfred. "The history of the Jewish community of Heidingsfeld in the seventeenth and eighteenth centuries: based on a Hebrew manuscript Pinkas and contemporary Hebrew sources." PhD diss., 1941.

Hesse

*מונק, יהודה. "ספר תקנות [מדינת הסן]. " בתוך שי למורה: ליובל לר' עזריאל הילדסהיימר, רפאל שפירא, 77-85. ברלין, תר"ן.

Cohen, Daniel J. "Die Landjudenschaft in Hessen-Darmstadt bis zur Emanzipation als Organe der jüdischen Selbstverwaltung." In *Neunhundert Jahre Geschichte der Juden in Hessen*, 151-214. Wiesbaden: Kommission für die G. der J. in Hessen, 1983.

Lebermann, J. "Aus der Geschichte der Juden in Hessen am Anfang des 19. Jahrhunderts." *Jahrbuch der Jüdisch-Literarischen Gesellschaft VI* (1908): 105-152.

*Munk, Leo. "Aus dem 'Constitutenbuch der sämtlichen hessischen Judenschaft.'" In *Festschrift zum 40-jährigen Amtsjubiläum des Herrn Rabbiner Dr. Salomo Carlebach in Lübeck*, ed. Moritz Stern. Berlin: Hausfreund, 1910.

*_____. "Die Constituten der sämtlichen hessischen Judenschaft im Jahre 1690." In *Jubelschrift zum Siebzigsten Geburtstag des Dr. Israel Hildesheimer*, 69-83. Berlin: H. Engel, 1890.

_____. "Die Judenlandtage in Hessen-Cassel." *Monatsschrift für Geschichte und Wissenschaft des Judentums XLI* (1897): 505-522.

Hildesheim

*לוינסקי, אברהם. "תקנת הקהלה בהילדסהיים. האשכול ו (תרס"ט): 236-240.

Lewinsky, Abraham. "Aus dem Hildesheimer Stadtarchiv." *Monatsschrift für Geschichte und Wissenschaft des Judentums XLVI* (1902): 547-555; *XLVII* (1903): 80-84.

Kleve

Baer, Yitzhak. *Das Protokollbuch der Landjudenschaft des Herzogtums Kleve*. Berlin: C.A. Schwetschke, 1922.

Köln

*Kober, Adolf. *Cologne*. Philadelphia: Jewish Publication Society of America, 1940.

Landau

Hess, Hans. *Die Landauer Judengemeinde*. Landau: Verlag Pfälzer Kunst-H. Blinn, 1983.

Laupheim

MS. 1235-- 1787-1826

In Gottesman Library Rare Book Room

Lotharingia

שורצפוקס, שמעון. פנקס ההתכתבות של המדינה היהודית של לותרינגן: העתקי המכתבים מן השנים תקל"ג-תקל"א. ירושלים: האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, 2003.

Magdeburg

Spanier, Moritz. *Geschichte der Juden in Magdeburg*. Magdeburg: Sperling, 1923

Mecklenburg

Donath, Leopold. *Geschichte der Juden in Mecklenburg von den ältesten Zeiten (1266) bis auf die Gegenwart*. Leipzig: Leiner, 1874. (Second edition, Vaduz: Sändig Reprint Verlag, 1984.

Moisling-Lübeck

Winter, David-Alexander. *Geschichte der jüdischen Gemeinde in Moisling-Lübeck*. Lübeck: Schmidt-Römhild, 1968.

Nürnberg

Würfel, Andreas. *Historische Nachrichten von der Juden-Gemeinde welche ehehin in der*

Reichsstadt Nürnberg angericht gewesen, Aber Ao. 1499 ausgeschaffet worden.
Nürnberg: Monath, 1755.

Ziemlich, Bernhard. *Die israelitische Kultusgemeinde Nürnberg von ihrem Entstehen bis zur Einweihung ihrer Synagoge*. Gedenkschrift, Nürnberg: Korn, 1900

Offenbach

*Guggenheim, Siegfried (ed.). *Aus der Vergangenheit der Israelitischen Gemeinde zu Offenbach am Main* (Zur Einweihung der Neuen Synagoge). Offenbach: J. Rothschild, 1915.

Palatinate

Löwenstein, Leopold. *Geschichte der Juden in der Kurpfalz*. Frankfurt a. M.: Kauffmann, 1985.

Prussia

Aschkewitz, Max. *Zur Geschichte der Juden in Westpreussen*. Marburg (Lahn): J.G. Herder-Institut, 1967.

Auerbach, Leopold. *Das Judentum und seine Bekenner in Preussen und in den anderen Bundesstaaten*. Berlin: S. Mehring, 1890.

Brann, Marcus. *Der älteste jüdische Gemeindeverband in Preussen*. Breslau: A. Favorke 1916

Regensburg

Meyer, Isaak. *Zur Geschichte der Juden in Regensburg*. Berlin: Lamm, 1913.

Straus, Raphael. *Die Judengemeinde Regensburg im ausgehenden Mittelalter, auf Grund der Quellen untersucht und neu dargestellt*. Heidelberg: C. Winter, 1932.

Straus, Raphael. *Regensburg und Augsburg*. Trans. Felix N. Gerson. Philadelphia: Jewish Publication Society of America, 1939.

*_____. *Urkunden und Aktenstücke zur Geschichte der Juden in Regensburg, 1453-1738*. Munich: Beck'sche Verlagsbuchhandlung, 1960.

Rheingau-Rhineland

Cohen, Daniel J. "Das Ringen der Juden im Rheingau um das Recht zur Wahl ihrer Vorgänger und um Befreiung von der Vormundschaft der Gemeinde Mainz, 1664-1782." *Michael II* (1973): 16-54. Also in *On the History of the Jews in the Diaspora*, Vol. II, ed. Shlomo Simonsohn and Jacob Toury, 16-54. Tel Aviv, 1973.

Runkel

ביאלר, יהודה ליב. "מן הגנזים: פנקס קהלת רונקל [על התקנות]. "שנה בשנה (תשכ"ח): 513-533.

*ואכשטיין, בערנהארד. "א יידיש קהל אין 18טן י"ה: פנקס רונקל." *ייווא בלעשער* 6 (1934): 84-116; 8 (1935): 187.

Wachstein, Bernhard. "Das Statut der Jüdischen Bevölkerung der Grafschaft Wied-Runkel (Pinkas Runkel)." *Zeitschrift für Geschichte der Juden in Deutschland* IV (1932): 129-149.

Saxony

Jacobson, Jacob. "Zur Begründung des Landesrabbinats und zur Entstehung der Synagogen- und Gottesdienstordnung für das Herzogtum Sachsen-Meinigen." *Mitteilungen des Gesamtarchivs der deutschen Juden*, VI (1926): 66-97.

Levy, Alphonse. *Geschichte der Juden in Sachsen*. Berlin: S. Calvary, 1900.

Obenaus, Herbert (ed.). *Landjuden in Nordwestdeutschland: Vorträge des Arbeitskreises Geschichte der Juden in der Historischen Kommission für Niedersachsen und Bremen*. Hannover: Hahnsche Buchhandlung, 2005.

Schnaittach

הילדסהיימר, מאיר. פנקס קהילת שנייטאך. ירושלים: מקיצי נרדמים, תשנ"ב.*

Schwaben

Stein, Isaak. *Die Juden der schwäbischen Reichsstadt im Zeitalter König Sigmunds (1410-1437)*. Berlin: M. Poppelauer, 1902.

Silesia (see also Glogau)

Brann, Marcus. *Geschichte des Landesrabbinats in Schlesien*. Breslau: Jacobsohn, 1887.

Brilling, Bernhard. *Zur Geschichte der Juden in Österreichisch-Schlesien, 1640-1737*. Prague: Statni Zidovske Museum, 1969.

Speyer-Worms-Mainz

Epstein, Abraham. "Der Wormser Judenrath." *Monatsschrift für Geschichte und Wissenschaft des Judentums* XLVI (1902): 157-170.

_____. "Die Wormser Minhagbücher. Literarisches und culturhistorisches aus denselben." In *Gedenkbuch zur Erinnerung an David Kaufmann*, ed. M. Brann and F. Rosenthal, 288-317. Breslau: S. Schottenlaender, 1900.

Kisch, Guido. "Die Verfassung der Jüdischen Gemeinde in Worms." *Die Rechtsstellung der Wormser Juden im Mittelalter, IV, Zeitschrift für Geschichte der Juden in Deutschland*, (1935): 131-133.

Litt, Stefan. "Rabbinic Authority and Community in 18th Century Germany: Moses Brandeis Levi and the Jewish Community of Mainz." (2010). Early Modern Workshop, Wesleyan University, 2010.

<http://fordham.bepress.com/emw/emw2010/emw2010/7/>

Löwenstein, Leopold. "Wormser Gemeindeverordnungen." In *Blätter für Jüdische Geschichte und Literatur* IV (1903): No. 10, 145-150; No. 11, 161-165; No. 12, 177-179; V (1904): No. 3, 33-36; No. 5, 65-68; No. 6, 81-84.

Sugenheim

*Marcus, Jacob R. (ed.). "The Constitution of the Jewish Community of Sugenheim Town, Franconia, 1756." *The Jew in the Medieval World: A Source Book*, 240-249. Cincinnati: Hebrew Union College Press, 1999.

Trier

תלמידי הסמינאריאון לתואר השני והשלישי [אוניברסיטת תל-אביב]. "מתוך פנקס קהלת טריר." מיכאל ב (תשלג): גב-סד.

*Haller, Annette. *Das Protokollbuch der Jüdischen Gemeinde Trier (1784-1836)*. Frankfurt/New York: P. Lang, 1992.

(Incl. Hebrew Takanot)

Ühlfeld

Litt, Stefan. "Takkanot Kahal and the Origin of Communal Structures in a Franconian Village Community in the 17th Century." Early Modern Workshop, Yeshiva University, 2008.

<http://wescholar.wesleyan.edu/emw/emw2008/emw2008/6/>

Ulm

Nübling, Eugen. *Die Judengemeinde des Mittelalters, insbesondere die Judengemeinde der Reichsstadt Ulm*. Ulm: Nübling, 1896.

Würzburg

Bamberger, Moses Löb. *Beiträge zur Geschichte der Juden in Würzburg-Heidingsfeld*. Würzburg: Frank, 1905.

*König, Imke. *Judenverordnungen im Hochstift Würzburg (15.-18. Jh.)* Frankfurt am Main: Klostermann, 1999.

LOW COUNTRIES, BELGIUM, NETHERLANDS

General

Litt, Stefan. *Pinkas, Kahal and the Mediene: The Records of Dutch Ashkenazi Communities in the Eighteenth Century as Historical Sources*. Leiden; Boston: Brill, 2008.

_____. "Gemeindliche Räume und Individualität in niederländischen aschkenasischen Gemeinden des 18. Jahrhunderts." In *Jewish Spaces*, ed. Petra Ernst and Gerald Lamprecht, 91-102. Innsbruck: StudienVerlag, 2010.

Neubauer, Adolf. "Uittreksel uit eene Kronijk van de Jaren 1795-1812." *Israelitische Letterbode*, II (1876-77): 32-45, 95-100, 155-159; III (1877-1878): 63-76; IV (1878-1879): 81-101, 103-120, 186-194; V (1879-1880): 39-48.

Ullmann, S. *Histoire des Juifs en Belgique Jusqu'au 19e Siecle (Notes et Documents), 1700-1830*. Anvers: Delplace, Koch, 1932 [?].

Amsterdam

טל, אלחנן. *הקהילה האשכנזית באמשטרדם במאה ה-18*. ירושלים: מרכז שזר, 2010.

*מרקון, יצחק דובער. "תקנות של קהל יהודי פולין באמשטרדם משנת תל"ב." בתוך *ציונים: לזכר 'ג' שמחוני*, 159-180. ברלין, תרפ"ט.

מרשן, יצחק. "הוד"א והקהלות באמשטרדם במאה ה-18." *הצופה לחכמת ישראל* ח (תרפ"ד): 289-300.

אמשטרדם, הקהילה האשכנזית]: תקנות הקהילה דקהל קודש אשכנזים אשר באמשטרדם. אמשטרדם, תצ"ו [וכן תקנות [משנים תקי"ח-תקכ"ח].

אמשטרדם, חברה מגדלי יתומים]. תקנות מחברה קדושה מגדלי יתומים נתיסד תצח. אמשטרדם, תצ"ח]

תקנות מהחברה קדושה מגדלי יתומים, נתיסד בשנת תצח באמשטרדם. אמשטרדם, תקמ"א

אמשטרדם, חברת עטרת זקנים]. תקנות מהחברה קדישה עטרת זקנים...לכלכל זקנים אשר נפלו מאיגרים.... [אמשטרדם, תקכ"כ

Sluys, David M. "Bijdrage tot de Geschiedenis van de Poolsche Joodsche Gemeente te Amsterdam." *Bijdragen en Mededeelingen van het Ganootschap voor de Joodsche Wetenschap in Nederland III* (1925): 137-158.

_____. *Die Ambtsdata van de Oudste Opper-Rabbijnen Bij de Hoogduitsche Joodsche Gemeente te Amsterdam (van Angeveer 1640 tot 1706)*. Amsterdam: s.l., 1917.

_____. "De Protocollen der Hoogduitsch-Joodsche Gemeente te Amsterdam." *Bijdragen en Mededeelingen van het Ganootschap voor de Joodsche Wetenschap in Nederland IV* (1928): 110-129.

Zwarts, Jacob. "De Eerste Rabijnen en Synagogen van Amsterdam Naar Archivalische Bronnen." *Bijdragen en Mededeelingen van het Ganootschap voor de Joodsche Wetenschap in Nederland IV* (1928): 147-271.

The Hague

תקנות והנהגות דח"ק גמילות חסדים דק"ק האג, חדשים גם ישנים.... אמשטרדם, תקל"א

תקנות והנהגות קהל עדת ישורון...אשכנזים יושבי האג הבירה. אמשטרדם, תק"ס

*Litt, Stefan. "The Earliest Regulations of the Askenazi Community of the Hague from 1723." *Zutot 3* (2003): 160-164.

_____. "Ashkenazi-Dutch 'Pinkassim' as Sources for Studying European-Jewish Migration: the cases of Middelburg and the Hague in the Eighteenth Century." *The Dutch Intersection* (2008): 239-250.

Nijmegen

Van Agt, J. J. F. W. "Die Joodsche Gemeente van Nijmegen en de Achteende-Eeuwse Synagoge in de Nonnenstraat." *Studia Rosenthalania III* (1969): 168-192.

HUNGARY

General

*מהלר, רפאל. "משטר הקהילות" [בהונגריה, 1780-1815]. דברי ימי ישראל דורות אחרונים. כרך א, 1780-1815, ספר ב, מרחביה 1954, עמ' 253-260.

קצבורג, נתנאל. תולדות היהודים הונגריה. פנקס הקהילות – הונגריה. ירושלים: [חמו"ל] תשל"ו.

רות, אברהם נפתלי צבי. פנקס החברה 'נר למאור' [בעיר מאד, הונגריה]. ידע-עמ ג (תשט"ז): 135-138.

Aaronson, Löbl. "Entwurf zu einem Statute für die Israelitischen Kultusgemeinden in Siebenbürgen." *Ben Chananja X* (1867): 49-58.

Buda-Pest

שפיצר, שלמה. "תקנה בלתי ידועה מתוך פנקס הקהל פל בודה." סיני קי (תשנ"ב): נה-סב.*

ITALY

Cassale Monferrato

יודלוב, יצחק (עורך). פנקס קהל קאסאלי מונפיראטו שלט-ת"ח. ירושלים: מאגנס, 2012.*

Lugo

ריבלין. ברכה. "פנקס קהל קדוש לוגו יצ"ו." *אסופות ז' (תשנ"ג): קעג-ריג.* *

Mantua

השל, ישראל נתן. "בענין דו"ד בין קהל מנטובה עם יחידים מקהלתם אודות פריעת מס על נכסי חוץ בשנת ה'תצ"ב." *קובץ בית אהרון וישראל יב, ג (תשנ"ז): ט-כב; ד: ט-יג; ה: ט-טז; ו: ה-יב.*

סימונסון, שלמה. "התארגנות השלטון האוטונומי היהודי במאנטובה, 1511-1630", *ציון כא (תשט"ז), 143-182.*

----- *תולדות היהודים בדוכסות מנטובה, א-ב, ירושלים תשכ"ג-תשכ"ה.*

Padua

*קארפי, דניאל (עורך). *פנקס ועד לך פאדוואה (ב' כרכים).* ירושלים: האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, 1973, 1979.

Rome

לאטס, יעקב (עורך). *פנקס קהילת רומה שלשה-תלנה.* ירושלים: האוניברסיטה העברית, 2012.

Venice

*קארפי, דניאל (עורך). *פנקס ועד לך איטליאני בוויניציה, אלד – תלא.* ירושלים: האוניברסיטה העברית, 2003.

גליקסברג, שלמה. "פנקס הזכרת נשמות של ק"ק כנסת קאנטון בוויניציה מן המאה הט"ז." *דרך אפרתה יג (תשס"ט-תש"ע): 61-87.*

Verona

בוקסנבוים, יעקב. *פנקס קהל וירונה.* תל-אביב: אוניברסיטת תל-אביב, 1989.